

Sygn. akt **II AKzw 13/23**

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2023 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: sędzia SA Marcin Ciepiera

Protokolant: Damian Skril

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej del. do Prokuratury Regionalnej
w Katowicach Jolanty Tałaj

po rozpoznaniu w sprawie **D. B.** (B.)

skazanego za przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. i inne

zażalenia złożonego przez prokuratora

na postanowienie Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 15 grudnia 2022 r., sygn. akt IV Kow 1293/22, o udzieleniu przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności

postanawia

- na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w. zmienić zaskarżone postanowienie ten sposób, że odmówić skazanemu D. B. przerwy w wykonaniu kary 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Żywcu z dnia 6 grudnia 2021 r., sygn. akt II K 554/21;
- na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w. w zw. z art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze (tj.Dz.U.2022.1184) zasądzić od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej) na rzecz adw. M. S. (Kancelaria Adwokacka w B.) kwotę 442,80 zł (czteryście czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy), w tym 23% podatku VAT, tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną z urzędu skazanemu w postępowaniu odwoławczym;
- na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w. zwolnić skazanego od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego, którymi obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Zażalenie wniesione przez prokuratora było zasadne, wobec czego zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie zauważyć trzeba, że chociaż pierwotnie skazany ubiegał się o przerwę z ważnych względów rodzinnych, to ostatecznie wyłącznym powodem jej udzielenia miały być ważne względy osobiste w postaci chęci zabezpieczenia nieruchomości oraz załatwienia spraw spadkowych po śmierci matki. Z treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika, że wyłącznie te powody zdecydowały o podjęciu zaskarżonej decyzji procesowej.

W realiach niniejszej sprawy brak podstaw, o jakich mowa w art. 153 § 2 k.k.w., do udzielenia skazanemu D. B. przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności, a sąd I instancji poczynił w tym zakresie błędne ustalenia faktyczne.

Analizę stawianego przez prokuratora zarzutu poprzedzić wypada uwagą, że przerwa w karze stanowi wyjątek od zasady nieprzerwanego wykonywania orzeczonej kary, w związku z czym instytucja ta może być stosowana tylko w wyjątkowo ciężkich sytuacjach. W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, iż celem przerwy w karze jest likwidacja zbyt ciężkich skutków, jakie niesie ze sobą pozbawienie wolności dla skazanego lub jego rodziny, nie zaś odwołanie w czasie zwyczajnych trudności i niedogodności płynących z powinności wykonania kary pozbawienia wolności.

Orzekając wskutek wniosku o przerwę w karze z powodu ciężkiej sytuacji skazanego, ustala się najpierw, czy taka sytuacja rzeczywiście istnieje, dalej – czy nadaje się ona do poprawienia wskutek osobistych starań skazanego, i w końcu, czy można prognozować, że skazany wykorzysta przerwę zgodnie z jej celem (por. postanowienie SA w Krakowie z 11.02.2015 r., II AKzW 87/15, KZS 2015/3/70; K. Postulski [w:] Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, wyd. IV, Warszawa 2017, art. 153).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, powyższy algorytm postępowania w przypadku D. B. daje wynik negatywny.

O ile bowiem wskazane przez skazanego nieruchomości wymagają zabezpieczenia, to z wywiadu kuratora wynika, że mają one nieuregulowany stan prawny, a jakkolwiek aktywność w tym przedmiocie pociągać będzie za sobą znaczne koszty. Z kolei chociaż skazany na terminie posiedzenia sądu penitencjarnego podał, że mający kupić nieruchomość w U. zapewni zaliczkę, za którą skazany będzie w stanie utrzymać się przez 1 miesiąc przerwy (k. 24v), to nie wskazał, czy środki te będą wystarczające na przeprowadzenie, choćby w minimalnej części, koniecznych napraw.

Pamiętać przy tym należy, że osadzenie w celu odbycia orzeczonej kary pozbawienia wolności zawsze wywołuje pewne negatywne następstwa w życiu osobistym, zawodowym i rodzinnym skazanego. Sytuacja taka stanowi jednak naturalną konsekwencję izolacji więziennej. Przy ocenie zasadności wniosku o udzielenie przerwy należy zatem zawsze się zastanowić, czy ciężar gatunkowy ujemnych skutków osadzenia w zakładzie karnym jest tego rodzaju, że w żaden inny sposób niż przez udzielenie przerwy w karze nie można im zaradzić (postanowienie SA w Lublinie z 23.09.2009 r., II AKzW 758/09, KZS 2010/1/76, LEX nr 575773; K. Postulski [w:] Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, wyd. IV, Warszawa 2017, art. 153).

Tymczasem, czynności dotyczące sfinalizowania sprzedaży nieruchomości i załatwienia spraw spadkowych nie wymagają osobistego stawiennictwa D. B.. Może on z powodzeniem dopełnić wszelkich formalności przez pełnomocnika, bądź też dokonując czynności prawnych, w tym notarialnych, na terenie jednostki penitencjarnej. Z uwagi na dotychczasowy tryb życia skazanego (uwidoczniony w wywiadzie kuratora), brak nadto gwarancji, że w okresie przerwy przynajmniej w minimalnym stopniu zabezpieczy nieruchomość, która od wielu lat niszczeje i jest zaniedbana, a dotychczas nie przejmował się jej losem.

Z powyższych powodów, dokonawszy odmiennych od sądu a quo ustaleń faktycznych i stwierdziwszy brak przesłanek do udzielenia przerwy w karze, orzeczono odmiennie co do istoty, zmieniając zaskarżone postanowienie jak w punkcie 1 części dyspozytywnej.

O kosztach należnych obrońcy z urzędu orzeczono na podstawie przepisów wskazanych w punkcie 2 części dyspozytywnej postanowienia. Wysokość kosztów określono, opierając się na wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 grudnia 2022 r., sygn. akt SK 78/21, opublikowanym w Dzienniku Ustaw w dniu 28 grudnia 2022 r., orzekającym, że § 17 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2019 r. poz. 18, z późn. zm.) są niezgodne z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1, art. 2 i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez to, że wskazane w nich stawki dla adwokatów ustanowionych obrońcami z urzędu są niższe od stawek w tych samych sprawach dla adwokatów ustanowionych obrońcami z wyboru. Brak jakichkolwiek racjonalnych podstaw do tego, aby w zażaleniowym postępowaniu wykonawczym odstępować od zasady wyrażonej w tym wyroku TK. Porównanie wysokości stawki minimalnej za obronę w sprawie o przerwę w wykonywaniu kary określonej w § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (180 zł) z wysokością takiej stawki określoną w § 13 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800) wskazuje, że ta ostatnia, wynosząc 360 zł, jest wyższa. Zatem, w aktualnym stanie prawnym to w tej wyższej kwocie należało zasądzić opłatę, przy czym stosownie do § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, który to przepis nie został uznany za niezgodny z Konstytucją, należało ją

podwyższyć o kwotę podatku od towarów i usług wyliczoną według stawki podatku obowiązującej dla tego rodzaju czynności na podstawie przepisów o podatku od towarów i usług, czyli o 23%.

Z uwagi na pobyt skazanego w warunkach izolacji penitencjarnej i jego trudną sytuację materialną, zwolniono go od ponoszenia wydatków tego postępowania.

ZARZĄDZENIE

1. odpis postanowienia doręczyć skazanemu (z pouczeniem o prawomocności),
2. akta sprawy zwrócić.

Katowice, dnia 21 lutego 2023 r.